

Krizler Çağında OECD Ülkelerinde Tasarruf, Yatırım ve Ekonomik Büyüme

FATMA ARSLAN¹

Başvuru: 12.06.2023

Kabul: 20.07.2023

Anahtar kelimeler: Ekonomik Büyüme, Kriz, OECD, Tasarruf, Yatırım

1. Giriş

Tarih boyunca uluslararası ya da ulusal boyutta birçok kriz yaşanmıştır ve neredeyse hiç kriz yaşamayan ülke bulunmamaktadır. Yaşanan bu krizler hakkında incelemeler yapılması ve değerlendirilmesi, gelecek dönemlerde yaşanabilecek krizlere yönelik rehberlik edebilmektedir. Ülkelerin kendilerine özgü uyguladıkları politikalar, diğer ülkelerle ilişkileri, dahil oldukları gruplar, halkın yaşam tarzı, demografisi gibi birçok özellikleri farklılık gösterebilmektedir. Haliyle her ülkenin krize karşı aldığı önlemler de farklılığa sahip olabilmektedir. Bu dönemlerde ekonomik davranışlar da değişiklik göstermektedir. Kriz dönemlerindeki makroekonomik davranışlara dikkat çekmek isteyen bu çalışma, 38 OECD üyesi ülke için 2000-2020 yılları arasındaki kriz dönemlerinde tasarruf, yatırım ve ekonomik büyüme değerlerindeki değişiklikleri incelemiştir.

2. Tezin konusu

Kriz dönemlerinde OECD ülkelerinin tasarruf, yatırım ve ekonomik büyüme değerlerindeki değişiklikler ve birbirleriyle olan bağlantıları incelenmiştir. Dünya Bankasının gruplandığı gelir gruplarına göre incelenip aynı gruptaki ülkelerin farklılıkları veya benzerliklerine değinilmiştir. Ayrıca kriz dönemlerinden etkilenmeyen ülke ya da ülkelerin neden etkilenmediği detaylı olarak ele alınmıştır.

3. Tezin alan içindeki yeri ve önemi, farklı yönleri

Bu çalışma kriz dönemleriyle ilgili literatürde bulunan çalışmalardan; makroekonomik değişkenler olan tasarruf, yatırım ve ekonomik büyümenin birbirlerine karşı olumlu veya olumsuz davranışlarını açıklayarak farklılaşmaktadır. Ayrıca çalışmadaki ülkeler gelir gruplarına göre ayrılıp değerlendirildiğinden gruplar halinde ele alınabilmesini kolaylaştırarak ileride

¹ Doktora Öğrencisi., Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, arslanfatma1995@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8175-5004

yapılabilecek analizlere nitel anlamda katkı sunmaktadır.

4. Tezin önemi

Çalışma 21. yüzyılda, OECD ülkeleri için 2000-2020 yılları arasındaki kriz dönemlerinde, tasarruf ve yatırım oranlarındaki değişim ile ekonomik büyümedeki değişimlerin birbirleriyle ilişkisini incelemektedir. Literatürde genel olarak kabul gören, tasarrufların yatırımları artırdığı ve yatırımların da ekonomik büyümeyi sağladığı yönündeki hipotezin her ülke için geçerli olmadığı 38 OECD üyesi ülke için incelendiğinde görülmektedir.

5. Tezin kısa özeti

Bu çalışmada; Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) üyesi olan 38 ülkenin 2000-2020 yıllarına ait verilerinden hareketle kriz dönemlerinde tasarruf, yatırım ve ekonomik büyüme ilişkisi incelenmiştir. 38 ülke arasında 21 yıllık ağırlıklı ortalama verilerinde; tasarruf dışında, reel GSYH ve yatırımlarda en büyük değerler ABD'ye, en yüksek tasarruf oranı ise Şili'ye aittir. ABD için; tasarrufun, ekonomik büyümeyi etkilemediği, yatırımın ekonomik büyümeyi etkilediği görülmüştür. Tasarrufun ekonomik büyümeyi etkilememesi ABD'de tüketimin oldukça fazla olmasıyla açıklanmaktadır. ABD'nin reel GSYH değerlerinin yüksek olmasının sebeplerinden biri, dolar ile küresel ekonomide genel bir hakimiyete sahip olması gösterilebilir.

6. Tezde işlenen konular

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümünde tasarruf ve yatırıma ilişkin teorik çerçeveyi içeren tasarruf kavramı; tasarruf

eğilimi, tasarruf fonksiyonu ve sektörler için tasarruf, yatırım kavramı; yatırım kararı ve yatırım çeşitleri başlıkları altında ele alınmıştır. İkinci bölümünde ekonomik büyüme kavramı, ekonomik büyümeyi artıran etkenler, büyüme teorisi ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise 2000-2020 yılları arasında OECD ülkeleri için ayrı başlıklar altında tasarruf, yatırım ve ekonomik büyüme değerleri ele alınmıştır. Ayrıca ülkeler, Dünya Bankasının gelir gruplandırmasından yararlanılarak gruplandırılmıştır. Tasarruf karşılaştırması için, gelir gruplarına göre tasarruf ve GSYH oranlarının ağırlıklı ortalamaları; yatırım karşılaştırılması için, doğrudan yabancı yatırımlar, yüksek teknoloji ihracatı ve kişi başına düşen GSYH ağırlıklı ortalamaları(dolar) ve reel GSYH karşılaştırması için, reel GSYH ve kişi başına düşen GSYH ağırlıklı ortalamaları (Milyon dolar) ele alınmıştır. Son olarak tasarruf, yatırım ve ekonomik büyüme değerlendirmesinde kriz dönemlerindeki değerleri dikkat çeken ABD üzerine değerlendirme yapılmıştır.

7. Tezin hedef kitlesi

Bu tezde işlenen konular itibarıyla; makro iktisat alanında çalışan teorisyenler, araştırmacılar ve öğrenciler hedeflenmektedir. Özellikle ekonomik kriz ve OECD ülkeleri üzerine çalışan okuyuculara, ülkelerin kriz dönemlerinde makroekonomik değişkenler üzerindeki davranışları sunulmaktadır.